

Seminaroppgaver ECON 2310

Høsten 2008

Denne versjonen: 13-10-2008

(Oppdateringer finnes på <http://www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON2310/h08/>)

Seminar 1 (uke 36)

Innledning: Enkle Keynes-modeller

Les kap.3 i Blanchard og Holdens notat *Stabiliseringspolitikk (...) del II* (finnes på hjemmesiden til ECON 1310)

Veiledning:

I oppgaver i makroøkonomi blir en ofte bedt om å sette opp en enkel makroøkonomisk modell. Dette innebærer at du skal

- stille opp og forklare de sentrale forutsetninger for modellen
- sette opp ligningene som beskriver modellen (med nødvendige restriksjoner på parametrene)
- skrive opp symbolforklaring
- skrive relasjonsforklaringer som beskriver de økonomiske mekanismene som ligger i hver av relasjonene
- skjelne mellom endogene og eksogene variable, og forklare hvordan eksogene variable bestemmes (gitt fra forhistorien, gitt utenfor modellen, offentlig handlingsparameter)
- determinere modellen (dvs kontrollere ved hjelp av telleregelen at verdiene til de endogene variable faktisk kan bestemmes i modellen)

I denne oppgaven skal du bruke følgende modell:

Formelt er modellen vi ser på

$$(2) \quad Y = C + I + G,$$

$$(3) \quad C = c_0 + c(Y - T), \quad c_0 > 0, 0 < c < 1,$$

$$(4) \quad T = t_0 + tY, \quad 0 < t < 1$$

$$(5) \quad I = b_0 - b_1i + b_2Y \quad b_1 > 0, 0 < b_2 < 1, c + b_2 < 1$$

Her er Y bruttonasjonalproduktet, C privat konsum, I private realinvesteringer, G offentlig kjøp av varer og tjenester, og T nettoskattene (skatter minus stønader) mens i er rente.

Oppgave:

(i) Sett opp en makroøkonomisk modell for en lukket økonomi etter veiledningen gitt.

Hvilke situasjoner tar en sikte på å analysere i enkle Keynes-modeller?

(ii) Vis de kortsiktige virkningene på BNP og privat konsum av

- en økning i renten
- en økning i offentlig kjøp av varer og tjenester

(iii) Definer sparing, og vis at i likevekt vil samlet sparing være lik samlet investering.

Vis de kortsiktige virkningene på BNP, offentlig sparing og privat sparing av

- en økning i skattene
- en balansert økning i skattene og i offentlig kjøp av varer og tjenester

---

Seminar 2 (uke 37)

Phillipskurve

Les kap.8 i Blanchard i tillegg til Holdens *Arbeidsmarked og Likevektsledighet* og Mehluks forelesningsnotat om Phillipskurven.

Anta at lønnsnivået i økonomien bestemmes ved forhandlinger mellom arbeidsgivere og arbeidstagere.

i) Hvilken rolle spiller prisforventninger og ledighet for prisutviklingen?

ii) Hva er en lønns-prisspiral?

iii) Hvilket nivå på ledigheten sikrer konstant inflasjon?

iv) Hvilke faktorer bestemmer nivået på ledigheten du fant i iii)?

v) Hva bestemmer formen på Phillipskurven på kort og lang sikt? Hvilken rolle spiller forventningene?

Seminar 3 (uke 38)

IS-RR modellen, Renter og investeringer. Pengepolitikk i en lukket økonomi.

Les Holdens notat om IS-RR modellen.

Veiledning: I denne oppgaven skal du bruke følgende modell:

$$(1) \quad Y = C + I + G$$

$$(2) \quad C = c_0 + c(Y - T)$$

$$(3) \quad I = b_0 - b_1i + b_2Y$$

$$(11) \quad i = d_0 + dY$$

$$c_0 > 0, 0 < c < 1$$

$$b_1 > 0, 0 < b_2 < 1, c + b_2 < 1$$

$$d_0, d > 0,$$

Oppgave:

(i) Forklar hvilke forhold som påvirker de private investeringer.

(ii) Forklar hvordan målet for pengepolitikken gjør renta avhengig av aktivitetsnivået.

Sett opp en enkel makroøkonomisk modell for en lukket økonomi der renta avhenger av aktivitetsnivået.

(iii) Vis de kortsiktige virkningene på BNP, privat konsum, rente og investeringer av ekspansiv finanspolitikk. Forklar de økonomiske mekanismer som virker i modellen.

(iv) Drøft virkningene på BNP, privat konsum, og investeringer av en mer ekspansiv pengepolitikk.

(v) Hvordan blir svaret på iii) dersom pengepolitikken tar sikte på å stabilisere aktivitetsnivået fullstendig?

Seminar 4 (uke 39)

IS-LM modellen, Renter og investeringer. Pengepolitikk i en lukket økonomi.

Holden IS-RR modellen og Blanchard kap. 4 og 5.

Veiledning: I denne oppgaven skal du bruke følgende modell:

$$\begin{array}{ll} (1) & Y = C + I + G \\ (2) & C = c_0 + c(Y - T) & c_0 > 0, 0 < c < 1 \\ (3) & I = b_0 - b_1 i + b_2 Y & b_1 > 0, 0 < b_2 < 1, c + b_2 < 1 \\ (21) & (M/P)^E = g_0 + g_1 Y - g_2 i & g_1, g_2 > 0, \\ (22) & (M/P)^T = (M/P)^E \end{array}$$

Oppgave:

(i) Forklar hvilke forhold som påvirker pengeetterspørselen i en IS-LM modell.

(ii) Hva er det pengepolitiske virkemiddelet i en IS-LM modell?

Sett opp en enkel makroøkonomisk modell for en lukket økonomi der pengemengden er gitt av sentralbanken (husk veiledningen fra første seminar).

(iii) Vis de kortsiktige virkningene på BNP, privat konsum, rente og investeringer av ekspansiv pengepolitikk. Forklar de økonomiske mekanismer som virker i modellen.

(iv) Drøft virkningene på BNP, privat konsum, og investeringer av en mer ekspansiv finanspolitikk når det samtidig føres en pengepolitikk (der pengemengden justeres) som tar sikte på å stabilisere aktivitetsnivået.

(v) Husk hva du i (i) sa om g_0 og g_1 . Tenk deg nå at pengetilbudet følger en regel $(M/P)^T = f_0 + f_1 Y$. Hvordan må f_0 og f_1 velges for å realisere renteregelen $i = d_0 + dY$ ($d_0, d > 0$).

Seminar 5 (uke 41)

Åpent finansmarked og åpent varemarked

Besvar Question 1 og 3 side 393 i Blanchard (Merk at Blanchards E representerer prisen på Dollar målt i Euro).

Med utgangspunkt i renteparitetsbetingelsen som beskrevet i Holden. Sammenlign sentralbankrenta i Norge og USA og anta at disse vil holde seg i ro det neste året. Utled hvilken valutakursutvikling som vil være forenlig med renteparitet. Finn så dagens valutakurs (se forsiden til <http://www.norges-bank.no>) og bruk denne til å finne forventet valutakurs.

Besvar Question 1a)-e) og 2) side 330.

Se på rentekurven ("yieldkurven") for norske statsobligasjoner, se <http://www.oslobors.no/ob> (under "markedet i dag" → "obligasjoner"). Forklar hvordan helningen kan tolkes.

Bruk <http://www.ecb.int/stats/money/yc/html/index.en.html> til å skrive ut dagens € rentekurve. Skriv også ut rentekurven fra jun 2008, jan 2008, fra sep 2007 og fra jan 2007. Hva har skjedd?

Hva er Marshall-Lerner-betingelsen?

Besvar Question 1 og 2 side 415. (Igjen, merk at Blanchards E representerer prisen på Dollar målt i Euro).

Seminar 6 (uke 42)

Mundell-Fleming modellen.

Bruk Mundell-Fleming modellen som presentert i Holdens hefte.

i) Forklar hva som menes med udekket renteparitet.

ii) Hva er effekten av

a) en skattelette

b) økt internasjonal rente i en liten åpen økonomi der valutakursen er flytende og sentralbanken følger en renteregulering

iii) Hva er effekten

a) en skattelette

b) økt internasjonal rente

c) en devaluering i en liten åpen økonomi der valutakursen holdes fast.

Seminar 7

Statsbudsjettet og Nasjonalbudsjettet.

I Nasjonal budsjettet for 2009 side 6 står det

”Verdensøkonomien preges nå av økt usikkerhet og avtakende økonomisk vekst. Etter fire år der den økonomiske aktiviteten hos våre viktigste handelspartnere har økt med rundt 3 pst. per år, ligger det nå an til vekst rundt eller under 2 pst. i år og neste år. I USA trekkes veksten ned av en meget svak utvikling i boligmarkedet og etydelige tap i finansnæringen.”

På side 8 står det

”Regjeringen legger opp til å holde bruken av petroleumsinntekter på et nivå som understøtter en fortsatt balansert utvikling i norsk økonomi, i overensstemmelse med de rammene handlingsregelen setter. Etter fire år med uvanlig sterk økonomisk utvikling, ser det ut til at veksten blir mer normal innværende år, for deretter å falle under sitt historiske gjennomsnitt neste år. I lys av denne utviklingen foreslår Regjeringen å øke det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet til 92 mrd. Kroner neste år.”

og på side 45 (om USA) står det

”Den premien banker må betale for likviditetsrisikoen knyttet til lån i pengemarkedet, har økt markert, og flere banker har i perioder fått store problemer med å refinansiere utestående gjeld.”

Bruk Mundell-Fleming modellen til å analysere samspillet mellom noen av momentene over. (Tenk deg at situasjonsbeskrivelsen for USAs kredittmarked også er dekkende for Norge).

Det er i besvarelsen fritt fram med begrunnede endringer av modellens forutsetninger.

Seminar 8

Kydland og Prescott og AD-AS

Alle leser avsnitt 2 i begrunnelsen for Nobelprisen i 2004.

http://nobelprize.org/nobel_prizes/economics/laureates/2004/eoadv.pdf.

- 1) Hva kjennetegner en tidskonsistent plan? Hva er problemet med tidsinkonsistens?
- 2) I avsnittet "Rules rather than discretion" i forelesningsnotatet om Phillipskurven var antagelsen at forventningen om inflasjon for et år var bestemt av inflasjonen i året før. Hvordan blir løsningen av denne modellen dersom aktørene har såkalte rasjonelle forventninger om inflasjonen (det vil si at de tar hensyn til hvordan myndighetene veier inflasjon mot arbeidsledighet)?
- 3). Bruk AD-AS modellen til å analysere konsekvenser av ekspansiv finanspolitikk på kort og lang sikt.

Seminar 9

Konkurransetsatt og skjermet sektor.

- 1) Sett opp og forklar hovedkursmodellen for en økonomi som bruker en stadig større del av sine oljeinntekter.
- 2) Hva blir uttrykket for $\Delta p_s - \Delta p_k$? Forklar og diskuter.
- 3) Se på situasjonen med inflasjonsmål og flytende valutakurs og la utlandets priser utvikle seg likt ($\Delta p_i^* = \Delta p_k^*$).
  - i) Hva blir uttrykket for lønnsveksten i Norge? Forklar og diskuter.
  - ii) Hva blir uttrykket for utviklingen i valutakursen? Forklar effektene fra produktivitetsendringer til valutakursen.
  - iii) La produktivitetsveksten være lik i begge sektorer og tenk deg at Norge handler med et annet land som er likt på alle måter, med unntak av at de har $k = 0$. La det andre landets inflasjon være π^h . Regn ut uttrykket for endring i valutakursen. Forklar hva som skjer når vår k stiger. Hva må vårt inflasjonsmål være for at valutakursen skal holde seg i ro? Hva skjer med valutakursen dersom vi holder samme inflasjonsmål som utlandet?

Seminar 10

Konjunkturer

- 1) Forklar hva som menes med høy- og lavkonjunktur og hva som menes med konjunkturoppgang og -nedgang.
- 2) Ta utgangspunkt i Mundell-Fleming modellen med flytende valutakurs. Velg tallverdier for parametrene som du tror på. Begrunn valgene så godt du kan. Beregn effekten på BNP (Y) av en kroners endring i: G , T , Y^* , $d0$ og av en én prosents endring i E^e .
- 3) Hvordan forklarer realkonjunkturteorien konjunktursvingningene?
- 4) Bruk følgende modell
  - (1) $Y = C + I + G + NX$
  - (2) $C = c_0 + c(Y - T)$ $c_0 > 0, 0 < c < 1$
  - (3) $NX = NX_0 - a_1 Y + a_2 Y^* + a_3 \epsilon$ $0 < a_1, a_2 < 1, a_3 > 0$,
    - a) La Y , C og NX være endogene. Hva er effekten på Y , C og NX av øket G ?
    - b) La I , C og NX være endogene. Hva er effekten på I , C og NX av øket G ?
    - c) Hva forteller a) vs b) kvalitativt om konsekvensene av ekspansiv finanspolitikk for produksjon og investering i en situasjon med etterspørselsbestemt vs tilbudsbestemt produksjon?
    - d) Sammenlign med effektene av økt G i AS-AD på kort og lang sikt.